

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Галя Крумова Цолова, дм

Национален център по обществено здраве и анализи, София

Член на научно жури, съгласно заповед №РД-170/08.04.2022 г. на директора на
НЦОЗА, София

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ по професионално направление 7.1. „Медицина“ по научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“ за нуждите на отдел „Анализ на здравни политики и акредитационни процедури“ към дирекция „Промоция на здраве и превенция на болестите“ (ДВ, бр. 14 от 18.02.2022 г.).

Обявеният конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“, за нуждите на отдел „Анализ на здравни политики и акредитационни процедури“ към дирекция „Промоция на здраве и превенция на болестите“ е за две места. В конкурса участват двама кандидати, единият от които е **д-р Атанас Радинов Радинов, дм.**

Рецензията е изготвена съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА).

Общо представяне на процедурата и кандидата

Във връзка с процедурата са представени комплект материали на електронен носител, който включва изискваните документи, както следва: европейски формат автобиография; заверено от нотариус копие на диплома за образователната и научна степен „доктор“; медицинско свидетелство; свидетелство за съдимост; копие на трудова книжка; удостоверение от последна месторабота; списък на научните трудове; справка за изпълнение на минималните национални изисквания и съответния доказателствен материал (монографии, книги и глави от тях, копия на научните публикации и доклади, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, цитирания или рецензии в реферирани и индексирани научни издания, в монографии и колективни томове с научно рецензиране, и в нереферирани списания с научно рецензиране); справка за събранныте точки по показатели съгласно минималните изисквания за длъжността „доцент“; справка за цитиранията на

публикациите; справка за импакт фактор на публикациите; списък на участията в научни форуми и копия на материали от участия в научни форуми; резюмета на научните трудове извън представените за придобиване на ОНС „доктор“; хабилитационна разширена справка за научните приноси; доказателства за участие в научен проект; справка за учебна натовареност; дипломи за специалности по вътрешни болести и клинична хематология, диплома за магистратура по здравен мениджмънт.

Представеният комплект документи е в съответствие с изискванията на Правилника за присъждане на академичната длъжност „доцент“ на НЦОЗА. Всички изискуеми документи са налични и изрядно подредени, което позволява лесен достъп и анализ.

Автобиографични данни на кандидата.

Атанас Радинов Радинов е роден на 25 февруари 1962 г. През 1988 г. завършва медицина във ВМИ-Варна. От 1989 г. до 1994 г. специализира „Вътрешни болести“, а от 1995-1997 г. „Клинична хематология“ в МУ-София. От 1989 г. до 1990 г. работи като началник медицински пункт в поделение - Поморие, след това до 1995 г. - като началник на лаборатория по имунология в Център по имунология при ВМА-София. От 1995 г. до октомври 2003 г. работи в Клиниката по хематология, химиотерапия и онкология при ВМА-София, като от 2000 г. е на длъжност главен асистент. След едногодишно повишаване на квалификацията си в Лондон, той постъпва на работа в IV МБАЛ, София като терапевт и в XXV ДКЦ – като хематолог. От 2006 г. до 2014 г. работи първо като началник отделение по хематология, а след това и като медицински директор на МБАЛ „Токуда болница“, София. От декември 2014 г. до момента е началник отделение по „хематология“ в Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Св. Иван Рилски“, София.

През 2015 г. придобива магистърска степен по здравен мениджмънт към УНСС – София, а през 2021 г. – образователна и научна степен „доктор“ по научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“.

Д-р Радинов повишава квалификацията си в редица курсове в страната и чужбина. Специализирал е в департамента по имунология на Университетската болница в Антверпен, Белгия, под ръководството на професор Dirk Van Bockstal, както и в Токио и Осака. Участва в множество клинични проучвания, насочени към клиничната хематология и медицинска онкология, а също и като лекар на българския контингент в мисия на NATO-SFOR в Босна и Херцеговина и международен наблюдател в ОССЕ в Босна и Херцеговина и Косово.

Член е на Български лекарски съюз, Експертен съвет по клинична хематология към МЗ, Българско медицинско сдружение по хематология.

Учебно-преподавателска дейност

Учебно-преподавателската дейност на кандидата е свързана предимно с обучението на специализанти по клинична хематология, медицинска онкология, гастроентерология, ендокринология и други. През Клиниката по хематология при УМБАЛ „Свети Иван Рилски“ през последните 7 години са преминали обучение като специализанти по клинична хематология 9 лекари, като на 4 от тях кандидатът е бил ръководител на специализацията (2-ма от които успешно са положили изпит за специалност). На всички е провеждал необходимите колоквиуми (общо 32). По модул „Хематология“ са преминали 49 души, на част от които също са провеждани колоквиуми. Справката от УМБАЛ „Свети Иван Рилски“ за учебната натовареност показва, че през периода 2019-2021 г. е изнесъл общо 40 часа лекции и 180 часа упражнения.

Проценка на представените материали

Количествени показатели

Научните публикации на кандидата следват етапите в неговото професионално развитие. Общийят им брой, извън свързаните с дисертационния труд, са 105, като 39 от тях са публикации на български и английски език, 13 от които в престижни чуждестранни списания с висок импакт фактор (IF - 229.905) и многообразни цитации, 26 са в реферирани български издания, а 3 са глави от монографии. Допълнително са представени 1 научен проект, спечелил финансиране от НФ „Научни изследвания“, 17 участия в световни конгреси и 37 участия в национални конгреси и конференции, 1 публикация в нереферирано списание и 7 участия на регионални научни срещи.

Общийят брой точки по показатели от А до Е е **22211.61** (Таблица 1), при минимален изискуем брой за „доцент“ 400, съгласно Правилника на НЦОЗА. Наукометричните показатели на кандидата по конкурса надвишават значително изискуемите брой точки.

Таблица 1. Справка за събранныте точки по показатели съгласно минималните изисквания за длъжността доцент (400 т.)

Група от показатели	Показатели	Изисквания на Правилника на НЦОЗА	Постигнати от кандидата
A	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“	50	50
B	4. Хабилитационен труд, под формата на научни публикации (не по-малко от 10) в издания, които са реферириани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (само Scopus и Web of science);	100	102.28
Г	7. Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферириани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (само Scopus и Web of science)		110
	8. Публикации и доклади, публикувани в нереферириани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове n = брой автори		130.41
	9. Публикувана глава от колективна монография n = брой автори		38.92
	т.7+т.8+т.9	200	279.33
Д	10. Цитирания и/или рецензии в научни издания, реферириани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (само Scopus и Web of science)		1430x15=21450
	12. Цитирания и/или рецензии в нереферириани списания с научно рецензиране		10x5 = 50
	т.10+т.12	50	21550
E	15. Придобита медицинска специалност		2x40=80
	18. Ръководство на национален научен или образователен проект		1x30=30
	22. Обучение на стажанти, специализанти и докторанти (семинарни и практически занятия)		4x30=120
	т.15+т.18+т.22		230
ОБЩО ТОЧКИ	A+B+Г+Д+Е = 50+102.28+279.33+21550+230		22211.61

Научни приноси

Представената справка за научните приноси на трудовете на д-р Радинов обхваща период от 1990 до 2021 г. като включва области с научен, научно-приложен, клинико-диагностичен и клинико-терапевтичен характер.

Научните приноси са разпределени в следните области:

1. Клинични проучвания и тяхното значение за достъпа на пациентите до иновативна терапия.
2. Фундаментална и клинична имунология, внедряване и приложение на имунологичните методи в клиничната практика.
3. Качество на живот при пациенти с онкологични заболявания и мениджмънт на страничните ефекти от химиотерапията.
4. Основни проблеми в диагностиката и лечението на пациенти с онкохематологични заболявания.
5. Обществено здравеопазване, кризи и пандемии, пандемията Ковид 19.

1. Клинични проучвания и тяхното значение за достъпа на пациентите до иновативна терапия

В тази област кандидатът е постигнал значими научни и научно-приложни приноси, особено като ръководител на множество клинични проучвания, провеждани в страната. В периода 2003-2006 г. д-р Радинов, успоредно с полагането на изпитите за лиценз за работа във Великобритания (IELTS, PLAB 1 и PLAB 2), е натрупал опит в различни болници от NHS, основно в Клиниката по хематология на университетската болница Guy's Hospital, където на значителен процент от пациентите са приложени най-иновативните терапии.

Като главен изследовател кандидатът е провеждал клинични проучвания за противохерпесни ваксини при пациенти с хематологични и онкологични заболявания, на епоетин алфа при анемични пациенти с нискорисков миелодиспластичен синдром, резултатите от което са публикувани през 2018 в *Leukemia* (10), на препарата анагрелид при пациенти с есенциална тромбоцитемия, резултатите от което са публикувани през 2019 г. в *British Journal of Hematology* (13) и др.

Отличните резултати в дейността по клиничните проучвания дават възможност на кандидата да работи в сътрудничество с екипите на световно известни учени. Получените резултати са публикувани в множество престижни издания, като *Lancet* (16), *Leukemia* (10, 17, 19), *British Journal of Hematology* (13), както и представени на

форумите на *EHA* (57, 58, 60, 62, 64), *ASH* (65, 66), *ASCO* (59, 63). Особено ценно е проучването на ефекта от приложението на препарата селинексор в комбинация с бортезомиб и дексаметазон при пациенти с множествен миелом, публикувано в *Lancet* (16), проучването на ефикасността и безопасността на препарата руксолитиниб при пациенти с миелофиброза и анемия, публикувано в *Leukemia* (17), проучването на ефекта на певонедистад в комбинация с азаситидин при пациенти с високо рисков МДС, ХММЛ или ОМЛ с нисък процент на бласти, публикувано в *Leukemia* (19).

Приносите на кандидата в тази област са доказателство за неговите професионални знания и умения в сферата на здравния мениджмънт, особено при адресирането на такива важни социално значими заболявания, които са в сферата на неговата клинична и управлена дейност.

2. Фундаментална и клинична имунология, внедряване и приложение на имунологичните методи в клиничната практика

През периода 1990-1995 г. кандидатът извършва научно-изследователска дейност в Центъра по имунология на ВМА, където се запознава с най-модерните за времето имунологични методи за диагностика и със значението им за диагностицирането и проследяването на редица заболявания, особено в областта на клиничната хематология, медицинската онкология, оториноларингологията и други.

След едномесечна специализация в департамента по имунология на Университетската болница в Антверпен, Белгия, кандидатът усвоява метода на флуоцитометричния ДНК анализ с пропидиев йодид, който успешно внедрява в Центъра по имунология на ВМА, използвайки лазерен поточен цитометър „FACSort” (20). Апаратът, един от най-модерните за своето време, освен, че позволява извършването на флуоцитометричен ДНК анализ с пропидиев йодид, дава също така възможност за извършване на имунофенотипизиране на лимфоцитните популации с помощта на моноклонални антитела, конюгиирани с различни багрила като флуоресцентен изотиоцианат (FITC) и фикоеритрин (PE), както и изследвания на фагоцитозата. Методът на имунофенотипизиране позволява изключително прецизна диагностика на лимфоцитните популации, като с помощта на моноклоналните антитела ги идентифицира според експресията на повърхностните рецептори, катологизирани в системата CD (cluster of designation). Този метод понастоящем е общоприет и поставянето на прецизна диагноза на малигнена хемопатия (лимфом или левкемия) не е възможно без извършването на имунофенотипизиране.

Въз основа на посочените възможности на флуоцитометрията в клиничната медицина д-р Радинов разработва научен проект на тема: „Корелативни зависимости

между имунофенотипа на основните лимфоцитни популации и ДНК-статуса в хода на неопластичния процес“ (49). С този проект № МУ-14-МЕД./1993 г. печели финансиране от фонд „Млад учен“ към Национален Фонд „Научни изследвания“, използвано за изследвания в областта на онкологичните заболявания. Резултатите са представени в два научни отчета, както и в презентации в няколко научни форуми (50, 67, 68, 69).

Възможностите на флоуцитометрията са изключително големи и при проучване ефективността на оралния полигеномодулатор Dentavax (разработен от НЦЗПБ), като проведените изследвания в съавторство са представени в публикация (7) и на научни форуми у нас и в чужбина (50, 68, 69, 71, 77).

В областта на оториноларингологията, използвайки широкия арсенал от методи за изследване на хуморалния имунитет, както и флоуцитометричния метод на имунофенотипизиране, ДНК анализ и фагоцитарната активност на имунни клетки от периферна кръв и тонзиларна суспензия, са проведени редица изследвания, които в съавторство са представени в редица публикации (23, 24, 25, 26, 29, 30) и на различни научни форуми в чужбина и у нас (51, 52, 53, 54, 55, 78, 79, 80, 81).

Голямото предимство на клиниката, в която работи кандидатът - Клиниката по хематология, химиотерапия и онкология при ВМА, е възможността, предоставена на пациентите за комплексно лечение. Натрупаните знания са в основата на личния му управленски принос при създаването на аналогични клиники в МБАЛ „Токуда“ през 2008 г. и в УМБАЛ „Свети Иван Рилски“ през 2014 г., която ръководи и в момента. Успешното развитие на тези клиники потвърждава мениджърските качества на кандидата, който от 2015 г. е и магистър по здравен мениджмънт.

3. Качество на живот при пациенти с онкологични заболявания и мениджмънт на страничните ефекти от химиотерапията

Медицинската онкология е другата значима област от научно-изследователската дейност на кандидата. Още при работата си като имуолог той е изследвал възможностите за клинично приложение на флоуцитометричния ДНК анализ в онкологичната практика. През периода 1995-2003 г., съвместно с професор Райнов проучват най-честите странични ефекти от химиотерапията - емезис, както и най-ефективните средства за контролирането му.

Качеството на живот е един от най-значимите здравни проблеми при онкологичните пациенти. То се базира на възприятията на пациентите, обхващайки техните социални, финансови, психосоциални и физически активности. Във връзка с това е извършена оценка според EORTC-QoL-Q30, преди и 7 дни след

високоеметогенна химиотерапия, включваща цисплатин при пациенти с карцином на бял дроб, глава и шия и полови органи. Сравнявани са метоклопрамид и сетрони (ondansetron, tropisetron, granisetron), като е доказана високата ефективност и предимство на последните спрямо метоклопрамид, особено на психологично ниво. В съавторство са представени редица публикации (8,9, 28, 34, 37) и презентации на научни форуми (56, 83, 85, 86).

4. Основни проблеми в диагностиката и лечението на пациенти с онкохематологични заболявания

Значителна част от изследванията на кандидата са насочени към диагностиката и проследяването на лечението на пациенти с онкохематологични заболявания. Съществен научен принос е изследването на възможностите за диагностичното и прогностично значение на флуоцитометричния ДНК анализ при малигнените хемопатии. В съавторство са направени редица публикации и презентации на научни форуми по отношение лечението на неходжкиновите лимфоми (11, 22, 75, 95, 96, 97) и болестта на Ходжкин (40, 94), цитогенетични проучвания при множествения миелом (34, 39, 82), цитогенетични проучвания при хронична миелоидна левкемия (14, 18, 89, 90, 91, 93), миелофиброза (15, 45, 60, 88) миелодиспластичен синдром (19, 42) нелимфобластните левкемии (27, 31, 32, 35, 36, 84), както и хроничната лимфолевкемия (38). В съавторство са направени и публикации на интересни случаи на пациенти с редки болести като болестта на Гоше (41), остеопетроза (87).

5. Обществено здравеопазване, кризи и пандемии, пандемията Ковид 19

През 2011 г. след аварията в ядрената електроцентрала във Фукушима, Япония, д-р Радинов започва задълбочено изучаване на последствията от ядрения инцидент и действията на японските власти за справяне с тях. Във връзка с това разработва дисертация на тема „Организация и управление на ликвидирането на последствията от радиационно заразяване на населението в резултат на терористичен акт и други радиационни инциденти“ (1), която кандидатът успешно защитава. Освен чисто организационните дейности, които предлага по отношение на първата помощ, триажа и последващите медицински действия, той акцентира и върху психологическите последици при настъпване на радиационен инцидент. Тези изследвания са представени в публикации, свързани с дисертационния труд (2-6, 103). Изследванията в тази област са със значим научно-приложен характер и предлагат организационни решения, в случай на подобен сценарий.

Пандемията от КОВИД-19 промени света през последните 2 години. Освен психологическите аспекти на проблема, се стигна до значително влошаване на

здравните показатели за заболяемост и смъртност, често и поради затруднения достъп до лечение на пациенти със сърдечно-съдови, онкологични и онкохематологични заболявания. Работейки активно в областта на клиничните проучвания, кандидатът изучава влиянието на пандемията от КОВИД 19 върху клиничните проучвания и лечението на множествения миелом и други хематологични заболявания (43). В съавторство е публикуван обзор на данните за нарастващото влияние на микробиома при злокачествени хематологични заболявания (44).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на представените за рецензия документи считам, че д-р Атанас Радинов, дм е изграден учен и професионалист в областта на клиничната хематология, медицинска онкология и здравния мениджмънт.

Наукометричните показатели напълно отговарят и превишават значително изискванията на ПРАС на НЦОЗА, ЗРАСРБ и Правилника към него, което ми дава основание убедено да гласувам положително и да препоръчам на уважаемото научно жури да присъди академичната длъжност „доцент“ на д-р Атанас Радинов Радинов, дм, в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ по професионално направление 7.1. „Медицина“ по научната специалност „Социална медицина и здравен мениджмънт“ за нуждите на отдел „Анализ на здравни политики и акредитационни процедури“ към дирекция „Промоция на здраве и превенция на болестите“.

11.05.2022 г.

Изготвил:

доц. д-р Гая Цолова, дм

